

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II. 059.1.327.2024

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 3024 Pani Poseł Joanny Borowiak wraz z grupą posłów w sprawie „przyczyny obniżenia wysokości 14. emerytury i odstąpienia od tej niekorzystnej dla polskich seniorów decyzji”, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Zasady wypłaty, krąg osób uprawnionych oraz wysokość kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. 14. emerytury), od początku funkcjonowania tego świadczenia są określone ustawowo.

Kolejne dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów po raz pierwszy wypłacone zostało w listopadzie 2021 r. na mocy ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o kolejnym w 2021 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. 432) jako świadczenie jednorazowe. Dla osób pobierających świadczenia w wysokości do 2900 zł brutto – 14. emerytura – przyznana została w wysokości najniższej emerytury, tj. w kwocie 1250,88 zł brutto. W przypadku świadczeniobiorców pobierających świadczenie w wysokości wyższej niż 2900 zł brutto zastosowana została zasada „złotówka za złotówkę”, a więc 14. emerytura była zmniejszana o kwotę przekroczenia ponad 2900 zł brutto. 14. emeryturę w całości bądź w części otrzymały osoby, których świadczenie (np. emerytura, renta) nie przekroczyło kwoty 4150,88 zł.

W 2022 r. 14. emerytura została wypłacona na mocy ustawy z dnia 26 maja 2022 r. o kolejnym w 2022 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. 1358). Było to ponowne świadczenie jednorazowe. Dla osób pobierających świadczenia w wysokości do 2900 zł brutto – 14. emerytura – przyznana była w wysokości najniższej emerytury, tj. w kwocie 1338,44 zł. Najniższa kwota wypłaty 14. emerytury wynosiła 50 zł. 14. emerytura przysługiwała osobom, które w dniu 24 sierpnia 2022 r. miały prawo do świadczeń określonych w ustawie oraz wysokość pobieranego świadczenia nie przekraczała kwoty 4188,44 zł. W 2022 r. od 14. emerytury nie był pobierany podatek dochodowy od osób fizycznych, co umożliwiło otrzymanie przez osoby uprawnione do pełnej 14. emerytury jednakowej kwoty w wysokości 1217,98 zł.

Ustawą z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. 1407) – od 2023 r. – wprowadzono coroczną wypłatę przedmiotowego świadczenia pieniężnego. Ww. ustawa określa zarówno identyczny jak w poprzednich ustawach regulujących zasady wypłaty 14. emerytury krąg osób uprawnionych oraz jej wysokość. Osoby pobierające świadczenie w wysokości nieprzekraczającej kwoty 2900 zł brutto uprawnione są do 14. emerytury w wysokości najniższej emerytury obowiązującej w danym roku. W przypadku osób pobierających

świadczenie w wysokości powyżej 2900 zł stosowana jest zasada „złotówka za złotówkę”. Minimalna kwota 14 emerytury to 50 zł.

Zgodnie z art. 3 ust. 6 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, kwotę wyższą niż kwota najniższej emerytury stosowaną do ustalenia wysokości dodatkowego świadczenia, mając na względzie sytuację społeczno-gospodarczą oraz stan finansów publicznych. Z upoważnienia tego – stosownie do art. 3 ust. 7 przywołanej ustawy – Rada Ministrów może skorzystać do dnia 31 października danego roku.

Z tego upoważnienia Rada Ministrów skorzystała jednorazowo w 2023 r., decydując, by w 2023 r. kwota wyższa niż kwota najniższej emerytury, stosowana do ustalenia wysokości 14. emerytury, wynosiła 2650 zł. Działanie to – w świetle przedłożonego przez rząd Mateusza Morawieckiego projektu ustawy budżetowej i materiałów do niej – miało mieć charakter jednorazowy i wyjątkowy. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2024, przyjętym przez Radę Ministrów 28 września 2023 r. i przekazanym do Sejmu RP (rząd Premiera Mateusza Morawieckiego), zaplanowane zostały bowiem wydatki na wypłatę 14. emerytury w wysokości ustawowej, tj. najniższej emerytury, a nie uwzględniającej kwotę ustaloną jak w 2023 r. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów na podstawie art. 3 ust. 6 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów.

W tym kontekście należy zwrócić uwagę, że celem dodatkowych świadczeń pieniężnych, w tym również 14. emerytury, jest poprawa sytuacji emerytów i rencistów, przede wszystkim tych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji finansowej. W 2023 r. utrzymująca się na wysokim poziomie inflacja i związany z nią wzrost wydatków stanowił największe zagrożenie dla portfeli tej grupy osób. Przekładało się to na stale pogarszającą się wskutek wzrostu cen sytuację gospodarstw emeryckich, które w największym stopniu odczuwały w codziennym życiu zjawisko galopującej inflacji, w tym w szczególności w odniesieniu do produktów pierwszej potrzeby jak artykuły spożywcze. Dla przypomnienia, średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w 2021 r. w stosunku do 2020 r. wyniósł 104,9, w 2022 r. w stosunku do 2021 r. wyniósł 114,8, natomiast w 2023 r. w stosunku do 2022 r. wyniósł 111,9. Ten stan rzeczy uzasadniał jednorazowe ustalenie kwoty stosowanej do ustalenia wysokości 14. emerytury na innym poziomie niż wynikał z ustawy. Kwota ta ulegała bowiem w dużej mierze konsumpcji przez wzrastającą z miesiąca na miesiąc inflację i stanowiła instrument poprawy sytuacji gospodarstw emeryckich w warunkach nieskutecznej polityki gospodarczej, która nie była w stanie wyhamować wzrostu cen.

Zupełnie inna sytuacja jest w bieżącym roku. Dla porównania, według szybkiego szacunku GUS z dnia 29 maja 2024 r., w maju 2024 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w porównaniu z analogicznym miesiącem ubiegłego roku wzrosły o 2,5%. Tymczasem rok wcześniej, w 2023 r. dane za maj przedstawiały się diametralnie inaczej: według szybkiego szacunku GUS z dnia 31 maja 2023 r., w maju 2023 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku wzrosły o 13,0%. Z kolei przykładowo ceny towarów i usług konsumpcyjnych w sierpniu 2023 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem 2022 r. wzrosły o 10,1%.

Jednocześnie wyjaśniam, że zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, miesiąc wypłaty dodatkowego świadczenia w danym

roku, mając na względzie możliwości techniczne i organizacyjne wypłaty dodatkowego świadczenia przez organy emerytalno-rentowe. 28 maja 2024 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie w sprawie określenia miesiąca wypłaty kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów w 2024 r. (Dz.U. poz. 820), zgodnie z którym w 2024 r. świadczenie to zostanie wypłacone we wrześniu.

Dodatkowo, wskazuję, że w 2024 r. stosowana do ustalenia wysokości 14. emerytury kwota, o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, wynosi 1780,96 zł.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/